

Wat zijn de gevolgen van een afwijkende peildatum in een pensioenregeling?

29-01-2015 | Door Fiscale Zaken Vivat Verzekeringen

Vraag:

In veel pensioenadministraties kunnen jaarlijks wisselende gegevens slechts op één vaste peildatum worden aangepast. Vaak is dit 1 januari. Is het ook mogelijk om een andere peildatum af te spreken? Bij met name ondernemingen van Angelsaksische origine gelden boekjaren met afwijkende begin- en afsluitdata. De hiermee verband houdende aanpassingen van het loon vinden dan aan het begin van het boekjaar - welke niet gelijk loopt met een kalenderjaar - plaats.

Antwoord:

Het hanteren van een van 1 januari afwijkende peildatum voor het aanpassen van gegevens in een pensioenregeling kan fiscaal gevaarlijk zijn. Dit is met name het geval bij een regeling, waarbij de toezegging dicht tegen het fiscaal maximum ligt. De in een pensioenregeling fiscaal minimaal in aanmerking te nemen franchise wijzigt jaarlijks - zoals vrijwel bij alle fiscale gegevens het geval is - per 1 januari. En ook het sinds 2015 geldende maximaal voor pensioenopbouw in aanmerking te nemen loon wijzigt jaarlijks per 1 januari. Als de franchise in de pensioenregeling niet per 1 januari, maar op een andere peildatum wordt aangepast, ontstaat een mogelijk bovenmatige regeling.

Hoe bovenmatigheid bij een van 1 januari afwijkende peildatum kan ontstaan, blijkt uit het volgende voorbeeld, waarbij de fiscaal minimale franchise een rol speelt.

Voorbeeld

Inhoud pensioenregeling:

Ouderdomspensioen volgens middelloonstelsel, jaarlijkse opbouw 1,875%.

Franchise 100/75 AOW gehuwd (2015: € 12.642). Peildatum 1 juli.

Pensioengevend jaarloon per 1 januari 2015 :	€ 34.642
Opbouw ouderdomspensioen (€ 34.642 – € 12.642) x 1,875% =	€ 412,50
Op 1 juli 2015 is het pensioengevend jaarloon verhoogd naar:	€ 35.953
Opbouw ouderdomspensioen (€ 35.953 – € 12.642) x 1,875% =	€ 437,08

Vervolg voorbeeld

Op 1 januari 2016 is de franchise wettelijk verhoogd naar € 12.953, terwijl de franchise in de regeling pas op 1 juli 2016 wordt verhoogd. Gedurende een halfjaar wordt een te lage franchise gehanteerd, waardoor er fiscaal te veel wordt opgebouwd over (€ 12.953 – € 12.642) = € 311.

De gevolgen van een bovenmatige regeling zijn verstrekkend. De waarde van de totale pensioenaanspraak is progressief belast (max. 52%). Daarnaast ontvangt de werknemer een aanslag in de inkomstenbelasting voor de verschuldigde revisierente (standaard 20%).

Het risico op bovenmatigheid bestaat ook bij een (vrijwel) fiscaal optimale netto pensioenregeling, waarbij de aftoppingsgrens op een andere datum dan 1 januari wordt aangepast.

Het risico op bovenmatigheid kan uiteraard worden ondervangen door in voorkomende gevallen in ieder geval 1 januari als peildatum aan te houden voor de aanpassing van fiscale gegevens. Als in een regeling 1 januari niet als standaard peildatum wordt aangehouden, betekent dit overigens niet automatisch dat het risico op een bovenmatige regeling ontstaat. Als een franchise in een regeling bijvoorbeeld 10% hoger is dan de fiscaal minimaal te hanteren franchise en de franchise in de regeling wordt jaarlijks geïndexeerd, dan is het zeer onwaarschijnlijk dat met een afwijkende peildatum van 1 juli een bovenmatige regeling ontstaat. Immers, de kans dat de fiscaal minimale franchise in een jaar met meer dan 10% stijgt, is (vrijwel) nihil. Het verdient aanbeveling om ook het partner- en wezenpensioen in relatie tot de franchise in de regeling en een mogelijk afwijkende peildatum te betrekken, zeker als dit als zelfstandig pensioen (en niet als een afgeleide van het ouderdomspensioen) is vormgegeven.